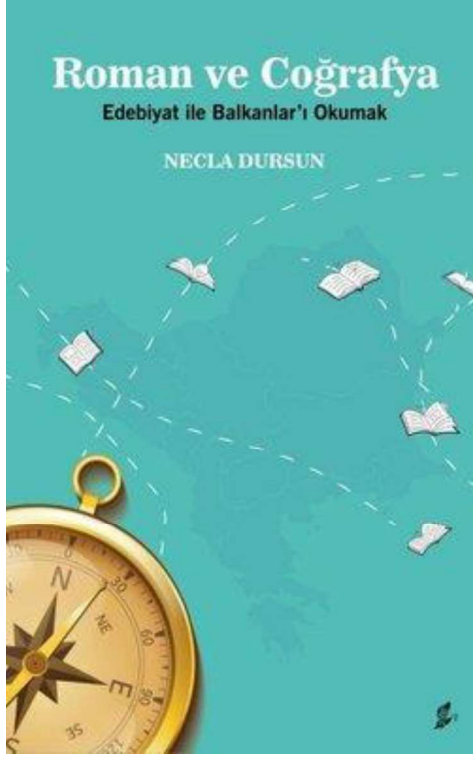

T1. Dursun, N. (2023). Roman ve Coğrafya. İstanbul: Metamorfoz (Okur Kitaplığı).

Yasemin GÜVENİLİR¹

Roman ve Coğrafya, Necla Dursun'un 2023 yılında edebiyatla coğrafyayı bir arada işlediği bir çalışma. 207 sayfadan oluşur. Metamorfoz Yayıncılık'ın alt markası Okur Kitaplığı'nın yayınlarından. Eserin genel yayın koordinatörü ve yayın yönetmeni Ünsal Ünlü, editörü Feyza Pınar Yaşar ve Ünsal Ünlü, musahhah Ayşenur Muslu, kapak tasarımcısı Neslihan Tokdemir'dir.

Yazar, 29 Ekim 1976'da Sakarya'da doğmuş, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde Kuzguncuk Semt Tarihini İnsandan Okumak: Bir Seçki ile Şahsiyetler adlı tezle uzmanlığını kazanmıştır. Bu tez onun şehir ve edebiyat ilgisiyle çalışmasına temel oluşturmuş ve sonraki çalışmalarında bu alana yönelmiştir. Hatta şahsi gayretleriyle Balkan coğrafyasının edebiyatını, kültürünü işlediği internet siteleri de mevcuttur. Çeşitli edebi ve kültürel dergilerde edebiyat ve coğrafya konularını işlediği yazıları yayımlanmıştır.

Babasının anısına hazırladığı bu çalışmayı yazar ön sözden sonra üç bölüm halinde oluşturmuştur. Ön sözde yazar bu çalışmaya başlama serüvenini oldukça edebi tarzla anlatır. Aslında dediği şudur: "Durun kalabalıklar, çevrenize

bakın, anı idrak edin, ayrıntıyı fark edin, renkleri görün".

Yazar, bu çalışmayla Balkanlar konulu roman ve hikâyelerde geçen coğrafyayı yorumlamayı, çözümlenmeyi ve buradan bazı sonuçlara ulaşmayı amaçlamıştır. Edebiyat ve coğrafya ilişkisine dair genel bilgilerin sunulmasının ardından Balkan edebiyatındaki coğrafyanın günlük yaşamdaki yansımalarını ve bunların verdiği mesajları belirlemeyi hedeflemiştir. Ayrıntılar tüm masumiyetiyle sunulmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın kapsamı, tarih aralığı ve sınırı olmaksızın okunan dört edebi eserdeki coğrafi çerçevedir. Burada psikoloji ve sosyolojiye zorunlu olarak atıfta bulunulurken aslında roman ve hikâyelerdeki coğrafyanın tesiriyle oluşan duygusal ve fiziksel şartlar gösterilmeye çalışılmıştır.

Çalışmanın planı şöyle oluşturulmuştur: Çerçeve ve Arka Plan adlı **birinci bölüm**de 11 başlık halinde Edebi Bir Tür: Roman, Roman ve Kültür, Roman ve Anlatım, Roman ve Dil, Roman ve İnsan, Roman ve Duygu, Roman ve Coğrafya, Coğrafya Kader midir?, Balkanlar Neresidir?, Balkan edebiyatı, Çağdaş Balkan Edebiyatçılarından Bir Seçki ele alınmıştır. On birinci başlık da sekiz alt başlık halinde ele alınmıştır. Bu başlıkta çağdaş Balkan edebiyatçılarından Avni Engüllü, Cevad Karahasan, Dritero Agolli,

¹ Uzman, Haliç Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Türkçe Hazırlık (İstanbul, Türkiye), yaseminguvenilir10@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-2067-9834 [Tanıtma, Kayıt tarihi: 24.03.2023-kabul tarihi: 20.04.2023; DOI: 10.29000/rumelide.1285898]

İlhami Emin, İsmail Kadarfe, Meşa Selimoviç, Necad İbrişimoviç anlatılmış ve son başlıkta Balkan Edebiyatında Türkçe Dergilere Bir Bakış başlığıyla Türkçe dergiler incelenmiştir.

Balkan Edebiyatında Coğrafya adlı **ikinci bölümde** dört başlıkta konuyu ele almıştır. Birinci kısım Balkanlar ve Tarihsel Perspektif olup bunun alt başlığı da Türk Zamanı'dır.

İkinci kısım Balkan edebiyatına Eserler Üzerinden Tematik Yaklaşımlar olup bunun dört alt başlığı mevcuttur.

İlk alt başlık İvo Andriç Eserlerinde Coğrafya'dır. Yazar bu bölümde *Drina Köprüsü* ve *Travnik Günlüğü*'nü ele almıştır.

İkinci alt başlık *Drina Köprüsü*, *Travnik Günlüğü* ve Coğrafya adıyla verilir. Burada Coğrafi Süreklilik, İklimsel Özellikler ve Anlatımdaki Peyzaj; Coğrafyanın İnsana Etkisi ve Gündelik Hayat; Coğrafya ve Ticaret; Coğrafya ve Yabancılar; Coğrafya ve Sanat işlenir.

Üçüncü alt başlık Kim Mehmeti Eserlerinde Coğrafya adındadır ve burada *Kuyu* ile *Üsküp Dilencileri* işlenir.

Dördüncü alt başlık *Kuyu*, *Üsküp Dilencileri* ve Coğrafya adındadır. Bu başlık altında Coğrafi Süreklilik, İklimsel Özellikler ve Anlatımdaki Peyzaj; Coğrafyanın İnsana Etkisi ve Gündelik Hayat; Coğrafya ve Ticaret; Coğrafya ve İnanç ele alınmıştır.

Edebiyat ve Coğrafya İlişkisi adlı **üçüncü bölümde** Balkan Edebiyatındaki Yazarların Odak Noktası, Genel Değerlendirme ve Sonuç kısımları mevcuttur.

Eser aslında İvo Andriç'in *Drina Köprüsü*, *Travnik Günlüğü* ile Kim Mehmeti'nin *Kuyu* ile *Üsküp Dilencileri* adlı eserlerinin coğrafya düzleminde detaylı biçimde değerlendirmesidir. Bu çalışmada görülen aslında dört eserde de coğrafyanın ve beraberinde tarihin eserlere yansıtıkları detaylardır. Yeme içmeden giyinmeye, selamlaşmadan efkârlanmaya her detay aslında birlikte yaşarken oluşturulan kültürün ve geleneğin hala devam ettiğini hatırlatması bakımından kayda değerdir.